

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

03 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:

președinte

Timofti Vladimir

judcători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor

juducând, fără citarea părților la proces, recursul ordinar și recursul suplimentar declarate de avocatul Moloman Alexandru în numele inculpatului Latoșin Ghennadi, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2018, în cauza penală în privința lui

Latoșin Ghennadi xxxxx, născut la xxxxx,
originar din xxxxx, domiciliat în xxxxx

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 11.12.2017 – 23.01.2018;
2. Instanța de apel: 04.04.2018 – 11.06.2018;
3. Instanța de recurs: 05.08.2019 – 03.12.2019.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 ianuarie 2018, pronunțată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Latoșin Ghennadi a fost recunoscut vinovat și condamnat:

- în baza art. 196 alin. (4) Cod penal, la amendă în mărime de 1500 (una mie cinci sute) unități convenționale, echivalentul a 30000 (treizeci mii) lei;
- în baza art. 335 alin. (1¹) Cod penal, la amendă în mărime de 1500 (una mie cinci sute) unități convenționale, echivalentul a 75000 (șaptezeci și cinci mii) lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități legate de administrarea și gestionarea banilor și bunurilor materiale pe termen de 5 (cinci) ani.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de

amendă în mărime de 3000 (trei mii) unități convenționale, ce constituie 30000 (treizeci mii) lei și respectiv 75000 (șaptezeci și cinci mii) lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități legate de administrarea și gestionarea banilor și bunurilor materiale pe un termen de 5 (cinci) ani.

Acțiunea civilă înaintată de către Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule s-a admis în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța de judecată, în ordinea acțiunii civile.

2. Pentru a pronunța sentința prima instanță a constatat în fapt că, la data de 13 mai 1997, Compania Independentă de Asigurări „Edict” SRL (în continuare CIA „Edict” SRL), cu sediul în or. Tiraspol, str. K. Libkhnnet, nr. 395 „B”, al cărei administrator în toată perioada de activitate a fost Latoșin Ghennadi, a devenit membră a Agenției Naționale a Asigurătorilor de răspundere civilă a deținătorilor de autovehicule și vehicule electrice urbane „ARCA” (din 16 ianuarie 2009 redenumită în Asociația Profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”, prescurtat „BNNA”).

Începând cu 01 august 2001, CIA „Edict” SRL a obținut dreptul de a emite polițe de asigurare „Carte Verde”, cu valabilitatea în afara teritoriului Republicii Moldova, iar la 22 noiembrie 2007, cinci companii de asigurare, inclusiv și CIA „Edict” SRL au semnat Acordul de funcționare a sistemului internațional „Carte Verde”, care a intrat în vigoare începând cu 01 decembrie 2004, însă activitatea în baza prezentului Acord a început cu 01 ianuarie 2005.

Ulterior, la 29 martie 2007, Adunarea Generală a companiilor de asigurări - membre ale sistemului internațional de asigurare „Carte Verde” a decis suspendarea temporară a calității de „companie membru” în cadrul Acordului de funcționare a sistemului internațional „Carte Verde” a CIA „Edict” SRL, începând cu 02 aprilie 2007, care în conformitate cu prevederile pct. 5.8 al Acordului de funcționare a sistemului internațional „Carte Verde”, a fost obligată să sisteze vânzarea certificatelor „Carte Verde” din 02 aprilie 2007, să transmită prin acte de verificare Biroului toate certificatele „Carte Verde” nefolosite și să continue să poarte răspundere financiară pentru obligațiile ce reies din acordurile încheiate privind asigurarea internațională „Carte Verde”.

După suspendarea activității cu interdicția de vânzare a certificatelor „Carte Verde”, în perioada de la 03 aprilie 2007 până la 28 decembrie 2007, administratorul CIA „Edict” SRL, Latoșin Ghennadi, intenționat, prin înșelăciune a vândut ilegal 753 polițe de asigurare „Carte Verde”, pentru care nu a prezentat rapoartele respective și nu a defalcat contribuțiile în fondurile administrate de Agenția Națională „ARCA”, iar ca urmare nu a achitat despăgubirile de asigurare în momentul producerii accidentelor rutiere asigurate prin aceste certificate „Carte Verde” vândute ilegal, din care motiv, a intervenit răspunderea Agenției Naționale „ARCA” și respectiv BNAA conform Regulamentului General al Consiliului Birourilor de la Bruxelles și legislației naționale, care în calitatea sa de garant și reprezentant al Republicii Moldova în sistemul internațional de asigurare „Carte Verde”, a achitat despăgubirile de asigurare către Birourile Naționale străine membre a Consiliului Birourilor, cauzându-i astfel părții vătămate, Asociația

Profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”, o daună materială în proporții deosebit de mari în sumă totală de 272 302,81 lei.

Acțiunile inculpatului Latoșin Ghennadi au fost încadrate în baza art. 196 alin. (4) Cod penal, cu indicii calificativi: *cauzarea de daune materiale prin înșelăciune sau abuz de încredere, adică cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari prin înșelăciune, dacă fapta constituie o însușire.*

Tot el, Latoșin Ghennadi, în perioada de la 22 mai 2007 până la 17 mai 2017, administratorul CIA „Edict” SRL, contrar prevederilor pct. 5.8 al Acordului de funcționare a sistemului internațional „Carte Verde”, prin care a fost obligat să sisteze vânzarea certificatelor „Carte Verde” din 02 aprilie 2007, să transmită prin act de verificare Biroului toate certificatele „Carte Verde” nefolosite și să continue să poarte răspundere financiară pentru obligațiile ce reies din acordurile încheiate privind asigurarea internațională „Carte Verde”, folosindu-se intenționat de situația de serviciu, în interes material și personal, în urma comercializării ilegale a polițelor de asigurare „Carte Verde”, a utilizat primele de asigurare încasate la vânzarea acestora nu în scopul constituirii obligatorii a rezervelor de asigurare, menite să asigure astfel achitarea despăgubirilor de asigurare, dar în interese personale, iar drept consecință al acestor acțiuni, în momentul când au apărut obligațiile privind achitarea despăgubirilor de asigurare conform certificatelor „Carte Verde” vândute de CIA „Edict” SRL, nu a achitat despăgubirile de asigurare pe accidente rutiere produse peste hotare, din care motiv, a intervenit răspunderea Agenției Naționale „ARCA” și respectiv BNAA conform Regulamentului General al Consiliului Birourilor de la Bruxelles și legislației naționale, care în calitate sa de garant și reprezentant al Republicii Moldova în sistemul internațional de asigurare „Carte Verde”, a achitat despăgubirile de asigurare către Birourile Naționale străine membre a Consiliului Birourilor, în sumă totală de 19166428,92 lei, prin ce a cauzat părții vătămate Asociația Profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege, soldate cu urmări grave sub formă de daune în proporții deosebit de mari în sumă totală de 12 824 121,24 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Latoșin Ghennadi a comis infracțiunea prevăzută de art. 335 alin. (1¹) Cod penal și anume: *abuzul de serviciu, adică folosirea intenționată de către o persoană care gestionează o organizație comercială a situației de serviciu, în interes material și personal, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, soldate cu urmări grave.*

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către procurorul în Procuratura pentru combaterea criminalității organizate și Cauze Speciale, Demciucin Igor, de directorul executiv al Biroului Național al Asigurătorilor de vehicule, Osoianu Alina și avocatul Tarnovschi Vasile, și cu apel suplimentar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin.

3.1. Procurorul în Procuratura pentru combaterea criminalității organizate și Cauze Speciale a solicitat casarea sentinței în partea ce ține de admiterea în

principiu a acțiunii civile și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea civilă și să fie încasat din contul inculpatului Latoșin Ghennadi în beneficiul Asociației Profesionale „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” a prejudiciului material cauzat nerecuperat în sumă de 13 096 424,05 lei.

În motivare acuzatorul de stat a specificat că instanța de fond eronat a aplicat prevederile art. 225 Cod de procedură penală, deoarece era obligată să soluționeze acțiunea civilă, prin admiterea ei totală, sau parțială, ori prin respingere, astfel, considerând că menținerea în aceste condiții a sentinței contestate poate deschide calea pentru un precedent judiciar greșit, pasibil de a fi preluat și de alți judecători.

3.2. În cererea de apel suplimentară procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, conform căreia a-l condamna pe Latoșin Ghennadi pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod penal, la 2 ani închisoare și în baza art. 335 alin. (1¹) Cod penal, la 3 ani 4 luni închisoare, cu privarea pe termen de 5 ani de dreptul a ocupa funcții și de a exercita activități legate de administrarea banilor și bunurilor materiale, iar în temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, a stabili pedeapsa definitivă lui Latoșin Ghennadi de 4 ani 6 luni închisoare, cu privarea pe termen de 5 ani de dreptul a ocupa funcții și de a exercita activități legate de administrarea banilor și bunurilor materiale, fiind dispusă executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Totodată, a solicitat și încasarea de la inculpatul Latoșin Ghennadi a prejudiciului material cauzat prin infracțiune, în cuantum de 13 096 424,05 lei.

În susținerea apelului suplimentar declarat, acuzatorul de stat a invocat blândețea pedepsei aplicate inculpatului, menționând că, instanța de fond a ignorat prevederile art. art. 61, 75 Cod penal, deoarece nu a ținut cont de urmările destul de grave pentru partea vătămată, Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, care au fost provocate prin acțiunile ilegale ale inculpatului, de faptul că, infracțiunea în săvârșirea căreia a fost învinuit inculpatul atentează la relațiile sociale ce vizează sistemul de asigurări a unei întregi țări după cum se prezintă Republica Moldova, or s-a dovedit că prejudiciul enorm cauzat Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule a creat riscul de suspendare a Republicii Moldova din sistemul internațional de asigurare „Carte Verde”.

În opinia procurorului, pedeapsa stabilită inculpatului este inechitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane, or, instanța de judecată practic nu a motivat în niciun fel oportunitatea aplicării față de condamnat a celei mai blânde pedepse, diminuate spre minimul sancțiunii, nu a constatat și nu a stabilit circumstanțele cauzei și persoana celui vinovat, care ar justifica concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită.

Totodată, a indicat că, recunoașterea vinovăției în sine este o circumstanță la aplicarea dispoziției art. 364¹ Cod de procedură penală și nu poate fi catalogată ca o circumstanță în sensul art. 76 Cod penal.

3.3. Directorul executiv al Biroului Național al Asigurătorilor de vehicule, Osoianu Alina și avocatul Tarnovschi Vasile, au solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care lui Latoșin Ghennadi să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an pentru infracțiunea prevăzută de art. 196 alin. (4) Cod penal și 3 ani închisoare pentru infracțiunea prevăzută de art. 335 alin. (1¹) Cod penal, iar în baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, a-i stabili pedeapsa definitivă de 4 ani închisoare, și a admite integral acțiunea civilă înaintată de BNAA cu dispunerea încasării de la Latoșin Ghennadi în beneficiul BNAA a prejudiciului material cauzat prin infracțiune în sumă de 13,096,424.05 lei.

De asemenea, apelanții au pledat prin cererea înaintată în ședința Curții de Apel din aprilie 2018 datată cu 14 februarie 2018 și pentru casarea încheierii Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 06 februarie 2018, prin care s-au respins obiecțiile reprezentantului BNAA la procesul-verbal al ședinței de judecată din 16 ianuarie 2018, cu admiterea acestor obiecții în sensul formulat în cererea din 01 februarie 2018.

În susținerea apelului declarat, directorul executiv al Biroului Național al Asigurătorilor Autovehicule, Osoianu Alina și avocatul Tarnovschi Vasile au invocat faptul că în ciuda faptului nerestituirii prejudiciului enorm cauzat prin infracțiune, dar și situației că infracțiunile de care este învinuit Latoșin Ghennadi au un grad prejudiciabil extrem de grav, care s-au soldat cu urmări și consecințe grave, prejudicierea cu sume enorme a BNAA și crearea anterior a unui risc de suspendare a Republicii Moldova din sistemul internațional de asigurare „Carte Verde”, cu toate acestea, prin hotărârea primei instanțe, deși a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor imputate, i-a fost stabilită doar o sancțiune sub formă de amendă în mărime de 3000 unități convenționale, ceea ce constituie suma de 105 000 lei.

Apelanții au considerat că, această pedeapsă în niciun caz nu poate duce la restabilirea echității sociale și prevenirea de noi infracțiuni similare, indicând că, suma prejudiciului material cauzat prin infracțiune depășește suma de 3 milioane lei doar până la finele anului 2017, iar prejudiciile apar încă constant în timp, înaintarea de către Birourile străine din statele membre ale Consiliului Birourilor de la Bruxelles a pretențiilor privind plata despăgubirilor pentru „Cărțile Verzi” emise de CIA „Edict” SRL, administrată anterior de către inculpat.

Astfel, nefiind de acord cu cele indicate de către instanța de judecată în sentința pronunțată, care în mod arbitrar a stabilit că, reprezentantul părții vătămate și civile a optat pentru aplicarea pedepsei amenzii față de inculpat și a ținut cont respectiv și de poziția acestuia la stabilirea pedepsei amenzii, deși reprezentantul BNAA nu a solicitat de fapt aplicarea unei asemenea pedepse, iar prin scrisoarea din 19 ianuarie 2018 adresată și instanței de judecată, BNAA a

solicitat în mod direct aplicarea celei mai severe sancțiuni față de ex-administratorul CIA „Edict” SRL.

La fel, au indicat că deși a admis acțiunea civilă în principiu, instanța de fond a refuzat să adjudgece suma exactă a prejudiciului, care este indicată de fapt în actul de învinuire al inculpatului Latoșin Ghenație, dar nu pe motivele stabilite de norma legală în sensul imposibilității de stabilire a sumei exacte a prejudiciului, dar din motive ce contravin însuși admiterii în principiu a acțiunii civile. De fapt, suma prejudiciului cauzat BNAA, exact în actul de învinuire, iar inculpatul a recunoscut infracțiunile imputate lui în condițiile expuse în actul de învinuire și prin urmare, nu era necesar de stabilit quantumul exact al prejudiciului, pentru că instanța să fie în imposibilitate de indicat suma prejudiciului ce se admite prin acțiunea civilă, și prin urmare, instanța de judecată era doar obligată să admită acțiunea civilă în mărimea sumei prejudiciului indicat în actul de învinuire, în privința căruia inculpatul a recunoscut vina în comiterea infracțiunilor imputate.

În acest sens, apelanții au menționat că referința instanței în susținerea concluziilor sale la existența în materialele dosarului a unor hotărâri judecătorești de încasare a aceleiași sume și a tabelului de validare a creanțelor, este absolut irelevantă, or, hotărârea judecătorească vizează exclusiv doar litigiul dintre BNAA și CIA „Edict” SRL ca persoană juridică, precum și validarea de către instanța de insolabilitate a acestei creanțe față de CIA „Edict” SRL în procesul de lichidare a acestei persoane juridice. Mai mult decât atât, reieșind din concluzia instanței, nu ar exista în aceste condiții motiv de admitere a acțiunii civile nici chiar în principiu față de inculpat, dacă același prejudiciu ar fi fost deja suspus examinării de către instanțele de judecată.

Iar prin acțiunea civilă înaintată în procesul penal, BNAA a solicitat încasarea prejudiciului material cauzat prin infracțiunile comise de Latoșin Ghenație, pe când hotărârea judecătorească la care face referință instanța de fond s-a admis doar acțiunea către persoana juridică CIA „Edict” SRL privind restituirea în ordine de regres a sumelor achitate de BNAA. Această ultimă hotărâre judecătorească nu a fost executată și nici nu este pasibilă executării din simplul motiv că CIA „Edict” SRL este în proces de lichidare din motivul lipsei bunurilor CIA „Edict” SRL ce ar putea stinge datoriile acestei persoane juridice.

Apelanții au relevat că nu este întemeiată nici referința instanței de fond la acțiunea înaintată în procesul de insolabilitate de către lichidatorul CIA „Edict” SRL privind atragerea la răspunderea subsidiară, inclusiv, a lui Latoșin Ghenație, or această acțiune este înaintată de administratorul insolabilității și pe temeiurile exclusive stabilite de Legea insolabilității (nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolabilitate și neexecutarea obligației de ținere a evidenței contabile), pe când acțiunea civilă înaintată de BNAA în procesul penal vizează exclusiv încasarea prejudiciului cauzat prin infracțiune, și prin urmare, este clar că prejudiciul cauzat prin infracțiune nu a fost restituit benevol până la înaintarea acțiunii civile și nici nu va putea fi restituit de către alți subiecți de drept cum este CIA „Edict” SRL, care nu are masă debitoare și din această cauză se află în procesul de lichidare, iar în aceste condiții, instanța de fond în mod absolut nejustificat nu a

admis acțiunea civilă prin adjudecarea prejudiciului care este menționat în însuși actul de învinuire a infracțiunilor recunoscute integral de către inculpat.

În opinia apelanților, simplul fapt că există o hotărâre judecătorească de încasare de la CIA „Edict” SRL a unei sume aproximative cu cea indicată în acțiunea civilă înaintată în procesul penal, nu constituie o circumstanță în sensul art. 387 alin. (3) Cod de procedură penală, ce nu ar putea duce la stabilirea exactă a mărimii prejudiciului cauzat prin infracțiune necesar de admis prin acțiunea civilă.

La fel, dacă aceeași sumă ar fi datorată de CIA „Edict” SRL (ce nu poate să o execute din lipsa masei debitoare), precum și datorată de Latoșin Ghennadie în temeiul acțiunii civile admise în procesul penal, această situație nicidecum nu poate fi o îmbogățire fără justă cauză, așa cum a invocat instanța de fond, or, îmbogățirea fără justă cauză ar putea interveni doar în momentul în care intervine încasarea de fapt a banilor, situație care nu a existat și nici nu va exista în cazul CIA „Edict” SRL din motivul aflării acestei persoane juridice în lichidare datorită lipsei bunurilor. Mai mult decât atât, dacă această sumă datorată atât de CIA „Edict” SRL ca persoană juridică, cât și de Latoșin Ghennadie, intervine stingerea obligației în modul reglementat de art. 536 Cod Civil.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2018 au fost admise apelurile declarate de către procurorul în Procuratura pentru combaterea criminalității organizate și Cauze Speciale, Demciucin Igor, de directorul executiv al Biroului Național al Asigurătorilor de vehicule, Osoianu Alina și avocatul Tarnovschi Vasile, și apelul suplimentar înaintat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, casată parțial sentința, în partea stabilirii pedepsei și soluționării acțiunii civile, rejudecată cauza cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, în această parte, după cum urmează:

Latoșin Ghennadi recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod penal, a fost condamnat, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, la 1 (unu) an 6 (șase) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis;

Latoșin Ghennadi recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (1¹) Cod penal a fost condamnat, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, la 3 (trei) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități legate de administrarea bunurilor materiale pe un termen de 5 (cinci) ani.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor, **Latoșin Ghennadi** a fost condamnat definitiv la 3 (trei) ani 6 (șase) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități legate de administrarea bunurilor materiale pe un termen de 5 (cinci) ani.

A fost admisă acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată, Biroul Național al Asigurărilor de Autovehicule, dispunându-se încasarea din contul lui **Latoșin Ghennadi** în beneficiul Biroului Național al Asigurătorilor de

Autovehicule, prejudiciul material în sumă de 13 096 424,05 (treisprezece milioane, nouăzeci și șase mii, patru sute douăzeci și patru lei și cinci bani) lei.

În rest hotărârea atacată a fost menținută.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut, că judecarea cauzei în instanța de fond a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în corespundere cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, probele, fiind apreciate corect prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, astfel, prima instanță corect a concluzionat asupra vinovăției inculpatului Latoșin Ghennadi de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 196 alin. (4) și 335 alin. (1¹) Cod penal.

Instanța de apel a menționat că, până la începerea cercetării judecătorești, inculpatul a depus cerere, prin care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu, prejudiciul cauzat de 13096424,05 lei (f.d. 215, 216 vol. V) și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, cererea fiind admisă de instanța de fond, prin încheierea din 15 ianuarie 2018, astfel, cauza a fost examinată în procedură simplificată, conform art. 364¹ Cod de procedură penală. (f.d. 223-228 vol. V)

Reiterând circumstanțele identificate la caz, instanța de apel a remarcat că în cauza dedusă judecății lipsesc temeiuri de a interveni în sentința contestată, sub aspectul încadrării juridice a acțiunilor inculpatului Latoșin Ghennadi.

Însă, verificând legalitatea hotărârii contestate în raport cu argumentele invocate în apelurile declarate de către procuror și reprezentantul părții vătămate, și anume în partea stabilirii pedepsei inculpatului, care în opinia acestora este prea blândă, precum și soluția eronată a instanței privind admiterea în principiu a acțiunii civile, instanța de apel a concluzionat că, este necesar de a interveni din următoarele considerente.

Astfel, verificând legalitatea individualizării pedepsei penale în privința inculpatului Latoșin Ghennadi, instanța de apel a constatat că, instanța de fond nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal și pripit a ajuns la concluzia, că categoria de pedeapsă aplicată inculpatului sub formă de amendă penală, va atinge scopul pedepsei penale și va restabili echitatea socială.

Or, apreciind totalitatea împrejurărilor de ordin obiectiv și subiectiv, instanța de apel a considerat că scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate inculpatului Latoșin Ghennadi poate fi atinsă prin aplicarea pedepsei reale privative de libertate, menționând natura infracțiunilor comise de către inculpat, modalitatea comiterii acestor infracțiuni, precum și urmările prejudiciabile ale faptelor infracționale comise de către inculpat, care ating un quantum de proporții deosebit de mari, în sumă totală de 13096424,05 lei, prejudiciu, care până la moment nu a fost recuperat.

În același context, instanța de apel a reiterat că, la caz, careva circumstanțe atenuante din categoria celor vizate la art. 76 alin. (1) Cod penal, precum și careva circumstanțe agravante prevăzute în art. 77 alin. (1) Cod penal în privința inculpatului nu au fost constatate.

Reieșind din cele enunțate și ținând cont de prevederile art. art. 61, 75 Cod penal, de persoana inculpatului, care anterior nu a fost condamnat, a recunoscut vina în comiterea faptelor infracționale, are o vârstă înaintată, precum și urmările prejudiciabile în proporții deosebit de mari, instanța de apel a ajuns la ferma convingere că unica pedeapsă penală care va duce la corectarea și reeducarea inculpatului, este sancțiunea privativă de libertate, astfel că, aceasta fiind și proporțională faptelor infracționale comise.

De asemenea, instanța de apel a reiterat, că cauza dedusă judecării a fost examinată în procedură simplificată, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală și la stabilirea termenului de pedeapsă s-a aplicat regula indicată în alin. (8) al normei date, și anume reducerea cu 1/3 din limitele pedepsei cu închisoare prevăzute de lege, și totodată, stabilindu-i, în conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, pedeapsa definitivă sub formă de închisoare, care în opinia instanței de apel va atinge scopul pedepsei penale, de corectare și reeducare a inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Referitor la solicitarea înaintată de către partea civilă, Biroul Național al Asigurărilor de Autovehicule privind încasarea din contul inculpatului Latoșin Ghennadi a prejudiciului material cauzat urmare a comiterii infracțiunilor, instanța de apel a considerat-o întemeiată, și notificând prevederile art. 23 alin. (2), art. 219 alin. (1), 221 alin. (1), 225 Cod de procedură penală, a reiterat că, urmare a acțiunilor infracționale ale inculpatului Latoșin Ghennadi a fost cauzat Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule un prejudiciu material în mărime totală de 13 096 424,05 lei, sumă compusă din suma inițială în mărime de 12 824 121,24 lei, prejudiciul cauzat prin acțiunile inculpatului Latoșin Ghennadi, în calitate de administrator al CIA „Edict” SRL.

Totodată, la data de 102 ianuarie 2018, în cadrul ședinței judiciare în instanța de fond, directorul executiv al Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule, Osoianu Alina, a înaintat o acțiune civilă, conform căreia a solicitat încasarea din contul inculpatului Latoșin Ghennadi a sumei în mărime de 13 096 424,05 lei și a cheltuielilor de judecată (f.d. 211-214, vol. V).

În cazul de față, instanța de apel a considerat eronată concluzia instanței de fond, cât și însuși alegațiile apărătorilor inculpatului Latoșin Ghennadi, cu referire la existența în materialele dosarului a unor hotărâri judecătorești de încasare a aceleiași sume și a tabelului de validare a creanțelor, or hotărârea judecătorească vizează exclusiv litigiul între Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule și CIA „Edict” SRL ca persoană juridică, precum și validarea de către instanța de insolvență a acestei creanțe față de CIA „Edict” în procesul de lichidare a acestei persoane juridice, mai mult ca atât că până la momentul actual această acțiune civilă nici nu a fost executată.

De asemenea, s-a notat și faptul că, la înaintarea acțiunii civile în cadrul procesului penal, partea civilă Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, a solicitat casarea prejudiciului material cauzat prin infracțiunile comise de către inculpatul Latoșin Ghennadi, pe când prin hotărârea judecătorească la care face

referință instanța de fond s-a admis doar acțiunea Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule către persoana juridică CIA „Edict” SRL privind restituirea în ordine de regres a sumelor achitate către Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, cu atât mai mult că hotărârea judecătorească la care face referință instanța de fond, nu a fost executată din considerentul că CIA „Edict” SRL este în proces de lichidare din motivul lipsei bunurilor CIA „Edict” SRL ar putea stinge datoriile acestei persoane juridice.

Instanța de apel a considerat formală, contradictorie însuși concluzia instanței de fond, de referință la acțiunea înaintată în procesul de insolabilitate de către lichidatorul CIA „Edict” privind atragerea la răspunderea subsidiară, inclusiv a inculpatului Latoșin Ghennadi, or această acțiune este înaintată de administratorul insolabilității și pe temeiurile exclusiv stabilite de Legea insolabilității, pe când, însă acțiunea civilă înaintată de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule în procesul penal vizează exclusiv încasarea prejudiciului cauzat prin infracțiune.

Așadar, instanța de apel a constatat cu certitudine faptul cauzării prejudiciului prin infracțiune de către inculpatul Latoșin Ghennadi, care nu a fost restituit până la examinarea acțiunii civile și nici nu v-a putea fi restituit de către alți subiecți de drept cum este CIA „Edict” SRL, care nu are masă debitoare și din această cauză se află în procesul de lichidare, astfel că instanța de apel a dispus încasarea întregii sume a prejudiciului cauzat prin infracțiune, din contul inculpatului Latoșin Ghennadi.

Cu referire la alegațiile avocatului Tarnovschi Vasile privind pretinsa ilegalitate a încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06 februarie 2018, conform căreia au fost respinse obiecțiile asupra procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a relatat, că de fapt, pe parcursul cercetării judecătorești, inculpatul Latoșin Ghennadi a menționat că recunoaște integral faptele incriminate prin rechizitoriu și nemijlocit probele, care include nemijlocit recunoașterea de către inculpat a daunei materiale cauzate prin infracțiune, fapt care exclude careva dubii sau neclarități, și cu atât mai mult pretinse neglijențe invocate de către apărător.

În circumstanțele expuse, instanța de apel a mai notat și faptul că deși apărătorul Tarnovschi Vasile invocă neglijarea unor expuneri în cadrul ședinței instanței fond, precum și pretinsa indicare a unor expresii care în realitate nu ar fi fost expuse de către acesta, obiecțiile înaintate de avocat nu și-au găsit confirmare, or, la materialele cauzei penale este anexată înregistrarea audio a ședinței judiciare și procesul-verbal al ședinței de judecată, care conține toate expunerile avocatului și a reprezentantului părții vătămate, astfel că lipsesc careva temeiuri de a casa încheierea din 06 februarie 2018.

6. Decizia instanței de apel pronunțată integral la data de 05 iulie 2018, este atacată, la 02 august 2018 cu recurs ordinar de către avocatul Moloman Alexandru în numele inculpatului Latoșin Ghennadi, care, invocând temeiurile de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 5) - *cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a*

se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate, 6) - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și 10) - s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivare își exprimă dezacordul cu soluția instanței de apel în partea stabilirii pedepsei sub formă de închisoare, care în opinia recurentului este inechitabilă, deoarece instanța de apel a ignorat prevederile art. art. 61, 75, 76 Cod penal, indicând că în speța dată în privința inculpatului Latoșin Ghennadi nu s-au stabilit circumstanțe atenuante. Cu toate că, prima instanță a constatat ca fiind circumstanțe atenuante: recunoașterea vinei (art. 76 lit. f) Cod penal), căința sinceră, vârsta înaintată (art. 76 lit. k) Cod penal), săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni (art. 76 lit. a) Cod penal).

Prin urmare, instanța de apel greșit a individualizat pedeapsa aplicată inculpatului Latoșin Ghennadi, or, pedeapsa sub formă de amendă stabilită de prima instanță, de asemenea, va atinge scopul pedepsei penale de restabilire a echității sociale, de corectare și resocializarea condamnatului.

La fel, contestă și latura civilă, considerând că, eronat instanța de apel a admis acțiunea civilă, dispunându-se încasarea prejudiciului material cauzat Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule, cauzat prin acțiunile inculpatului Latoșin Ghennadi, or, însăși reprezentantul BNAA recunoaște în cererea de apel că suma prejudiciului pretins în acțiunea civilă nu este definitivă.

Totodată, apărătorul menționează că, valoarea prejudiciului pretins diferă de la caz la caz, în contextul în care BNAA și-a validat creanțele în cadrul procedurii de insolvabilitate a SRL „EDICT”, iar prin cererea de apel a expus că a mai achitat despăgubiri de asigurare mărimea prejudiciului fiind în ascensiune.

De asemenea, avocatul recurent consideră că, un alt temei pentru casarea deciziei contestate este neprezentarea și necomunicarea despre neprezența reprezentantului legal al BNAA în cadrul ședinței instanței de apel. Or, în instanța de apel a fost prezent doar apărătorul BNAA, avocatul Tighinean Sorin, însă nu a fost prezentă și partea cointeresată, directorul executiv al BNAA, Osoianu Alina, care urma să susțină cererea de apel formulată, fie să solicite examinarea cauzei în apel în lipsa ei, ceea ce nu a fost executat în instanța de apel.

7. Partea vătămată și civilă, Asociația Profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar, solicitând inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. Judecând recursul ordinar declarat în baza argumentelor invocate și în raport cu circumstanțele cauzei, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis din următoarele motive.

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul, să caseze, parțial sau total hotărârea atacată, cu dispunerea încetării procesului penal.

Potrivit textului recursurilor, argumentele apărării se fundamentează pe temeiurile pentru recurs prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 5), 6), 10) Cod de

procedură penală, potrivit căror hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când 5) *cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate*, 6) *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și 10) s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

Colegiul penal reține că nu poate constitui temei de admitere a recursului argumentul apărării cu privire la faptul că în instanța de apel a fost prezent doar apărătorul BNAA, avocatul Tighinean Sorin, însă nu a fost prezentă și partea cointereseată, directorul executiv al BNAA, Osoianu Alina, care urma să susțină cererea de apel formulată, fie să solicite examinarea cauzei în apel în lipsa ei.

Aceasta deoarece la materialele dosarului este anexat mandatul nr. 1101161 al avocatului Tighinean Sorin (f.d. 22, vol.11), pe verso-ul căruia, în conformitate cu prevederile art. 81 Cod de procedură civilă au fost înscrise împuternicirile avocatului, și anume: dreptul de reprezentare, dreptul de atac al hotărârilor judecătorești și dreptul de a formula cereri și demersuri, mandatul fiind semnat se către directorul executiv al BNAA, Osoianu Alina și aplicată ștampila BNAA.

Astfel, în cazul când partea interesată a ales să fie reprezentată în instanța de judecată de către avocat, este alogică formularea cu privire la obligativitatea ca directorul executiv al BNAA, Osoianu Alina, să susțină în instanță cererea de apel formulată.

Referitor la argumentul recurentului prin care se invocă că însăși reprezentantul BNAA recunoaște în cererea de apel că suma prejudiciului pretins în acțiunea civilă nu este definitivă, considerând că instanța de apel greșit a soluționat acțiunea civilă, Colegiul penal menționează că instanța de apel corect a reținut, că solicitând ca judecata să se facă pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, inculpatul a depus cerere, prin care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu, inclusiv și prejudiciul cauzat în sumă de 13096424,05 lei (f.d. 215, 216 vol. V), mai mult, la data de 12 ianuarie 2018, în cadrul ședinței judiciare în instanța de fond, directorul executiv al Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule, Osoianu Alina, a înaintat o acțiune civilă, conform căreia a solicitat încasarea din contul inculpatului Latoșin Ghennadi a sumei în mărime de 13 096 424,05 lei și a cheltuielilor de judecată (f.d. 211-214, vol. V), astfel că nu există careva divergențe în privința acțiunii civile care ar fi generat nesoluționarea acesteia.

Sub aspectul dezacordului apărării cu pedeapsa stabilită inculpatului sub formă de închisoare considerând că pedeapsa sub formă de amendă stabilită de prima instanță, de asemenea, va atinge scopul pedepsei penale de restabilire a echității sociale, de corectare și resocializarea condamnatului, Colegiul penal reține că la acest capitol, apreciind totalitatea împrejurărilor de ordin obiectiv și subiectiv, instanța apel corect a considerat că scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate inculpatului Latoșin Ghennadi poate fi atinsă prin aplicarea

pedepsei reale privative de libertate, menționând natura infracțiunilor comise de către inculpat, modalitatea comiterii acestor infracțiuni, precum și urmările prejudiciabile ale faptelor infracționale comise de către inculpat, care ating un quantum de proporții deosebit de mari, în sumă totală de 13096424,05 lei, prejudiciu, care până la moment nu a fost recuperat.

Distinct de aceste considerente, Colegiul penal remarcă că totuși la examinarea cauzei în ordine de apel, instanța de apel a admis o eroare care urmează a fi corectată în ordinea procedurii de recurs.

Astfel, deși instanța de apel a stabilit corect toate circumstanțele de fapt și vinovăția inculpatului, totuși instanța de apel nu a verificat calificarea infracțiunii incriminate inculpatului în baza art. 335 alin. (1¹) Cod penal și nu a luat în considerație toate aspectele de drept, fiind omisă verificarea aspectului privind survenirea termenului prescripției tragerii la răspundere penală a inculpatului.

În această ordine de idei, este de menționat, că potrivit rechizitoriului, Latoșin Ghennadi a fost deferit justiției pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (1¹) Cod penal, abuzul de serviciu, adică folosirea intenționată de către o persoană care gestionează o organizație comercială a situației de serviciu, în interes material și personal, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, soldate cu urmări grave.

Fiind judecată cauza pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, întrucât potrivit prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpatul a depus cerere, prin care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu, atât prima instanță cât și instanța de apel au reținut încadrarea juridică a faptelor inculpatului potrivit prevederilor art. 335 alin. (1¹) Cod penal.

Cu toate acestea, instanța de recurs nu poate reține încadrarea juridică a faptelor incriminate inculpatului Latoșin Ghennadi în baza art. 335 alin. (1¹) Cod penal, așa cum acestea au fost calificate de către organul de urmărire penală și de către instanțele de fond și anume: abuzul de serviciu, adică folosirea intenționată de către o persoană care gestionează o organizație comercială a situației de serviciu, în interes material și personal, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, soldate cu urmări grave.

Aceasta deoarece, la 17 octombrie 2019, Curtea Constituțională a RM a pronunțat hotărârea nr. 24 „privind controlul constituționalității unor prevederi din articolele 189 alin. (3) lit. f), 307 alin. (2) lit. c), 327 alin. (2) lit. c), 329 alin. (1) și alin. (2) lit. b) și din articolul 335 alin. (1¹) Cod penal”.

În acest sens este de menționat că Curtea Constituțională a RM a subliniat că noțiunea de „urmări grave” conținută în art. 335 alin. (1¹) din Codul penal este formulată de o manieră imprecisă și neclară și le conferă autorităților care o aplică o marjă excesivă de discreție. Prin urmare, această sintagmă nu îndeplinește standardul calității legii penale, fiind contrară articolelor 1 alin.(3) și 22, coroborate cu articolul 23 alin. (2) din Constituție.

Având în vedere raționamentele reliefate în hotărârea Curții Constituționale nr. 24 din 17 octombrie 2019, Colegiul penal consideră oportună excluderea calificativului „*urmări grave*” din învinuirea adusă inculpatului Latoșin Ghennadi, fapt ce generează și reîncadrarea acțiunilor acestuia în baza art. 335 alin. (1) Cod penal, și anume folosirea intenționată de către o persoană care gestionează o organizație comercială, a situației de serviciu, în interes material și personal dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice.

Totodată, Colegiul penal reține că potrivit prevederilor art. 10 Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale. Legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

Având în susținere prevederile art. 10 Cod penal și ținând cont de faptul că infracțiunea săvârșită de Latoșin Ghennadi în anul 2007, prevedea sancțiunea sub formă de amendă în mărime de la 150 la 400 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, totodată Colegiul penal atrage atenția asupra faptului că sancțiunea articolului nu prevedea careva pedeapsă complementară.

Conform prevederilor art. 16 alin. (3) Cod penal, infracțiunea prevăzută de art. 335 alin. (1) Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, iar în conformitate cu art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave.

La caz, Colegiul penal conchide, că din momentul săvârșirii infracțiunii incriminate lui Latoșin Ghennadi s-a scurs un termen mai mare de 5 ani, fapt ce prin prisma prevederilor art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, se impune necesitatea încetării procesului penal pe învinuirea adusă în baza art. 335 alin. (1) Cod penal.

În temeiul art. 53 lit. g) Cod penal, persoana care a săvârșit o faptă ce conține semnele componenței de infracțiune poate fi liberată de răspundere penală de către procuror în cadrul urmăririi penale și de către instanța de judecată la judecarea cauzei în cazul intervenirii prescripției tragerii la răspundere penală.

Ținând cont de constatările expuse mai sus, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursurile declarate de Moloman Alexandru în numele inculpatului urmează a fi admise, iar decizia instanței de apel urmează a fi casată în partea condamnării pe art. 335 alin. (1¹) Cod penal cu pronunțarea unei noi hotărâri privind încetarea procesului penal în privința lui Latoșin Ghennadi în baza art. 335 alin. (1) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

Tot aici, instanța de recurs consideră necesar a exclude aplicarea prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal, odată cu adoptarea unei hotărâri de încetare a procesului intentat în baza art. 335 alin. (1) Cod penal, fără stabilirea

pedepsei penale, cu liberarea de răspundere penală în cazul expirării termenului de prescripție, rămânând în vigoare dispozițiile deciziei instanței de apel în partea condamnării și executării pedepsei pe învinuirea adusă în baza art. 196 alin. (4) Cod penal.

9. În temeiul art. 434, art. 435 alin. (1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit,

DECIDE :

Se admite recursul ordinar și recursul suplimentar declarate de avocatul Moloman Alexandru în numele inculpatului Latoșin Ghennadi, se casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2018, în cauza penală în privința lui **Latoșin Ghennadi xxxxx**, în partea condamnării pe art. 335 alin. (1¹) Cod penal și aplicării art. 84 Cod penal, și se pronunță în această parte următoarea hotărâre:

Se încetează procesul penal în privința lui Latoșin Ghennadi xxxxx învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (1) Cod penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

În rest, dispozițiile deciziei atacate se mențin.

Termenul executării pedepsei începe să curgă din momentul reținerii, cu includerea în acest termen a timpului aflării în arest preventiv și arest la domiciliu din 17.11.2017 până la 23.01.2018.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțarea deciziei motivate la **17 ianuarie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor